

نگاه بیرون

مانورهای هسته‌ای اوپاما

The New York Times

ترجمه: آزاد حاجی‌آقایی

● باراک اوباما روز جمعه در دستورالعملی به دیپلمات هایش، آنها را به درپیش‌گرفتن مذاکرات سازنده فراخواند. رئیس‌جمهوری آمریکا در این نشست تلاش کرد به‌منظور برگردن شکاف‌های موجود با ایران، بر سر آینده تحریم‌ها، پیام‌های انعطاف‌پذیری ارسال کند و از این رهگذر، امید به حفظ توافق اولیه و حل مشکلات باقی‌مانده را روشن نگه دارد. رهبران ایران در روزهای اخیر اصرار داشته‌اند تحریم‌ها باید به سرعت و با توافقی کتبی برداشته شود. این موضع با اظهارات وزیر امور خارجه ایران تقویت شده است. این در حالی است که اوباما در تازه‌ترین دستورالعمل خود، موضع گذشته مقامات آمریکایی مبنی‌بر اینکه تا زمانی که ایران تمامی تعهدات خود را انجام ندهد، تحریم‌ها پابرجا می‌مانند، تکرار نکرد. اوباما به جای آن پیشنهاد کرد مذاکره‌کنندگان همراه با حفظ اهرم‌های فشار بر ایران، درصدد یافتن راه‌حلی باشند که برای سیاست‌مداران ایران قابل قبول‌تر باشد. رئیس‌جمهوری آمریکا در کنفرانس خبری مشترکی با «مانتو رنتسی»، نخست‌وزیر ایتالیا، گفت: «مکانیسم‌های مختلفی برای چگونگی کاهش تحریم‌ها در کنار حفظ توان اقدام قدرتمندانه و ناگهانی ما در صورت نقض تعهدات وجود دارند». او افزود: «مذاکره‌کنندگان نیازمند یافتن فرمولی هستند که درعین‌حال که نگرانی‌های عمده ما را پوشش می‌دهد، به طرف مقابل نیز اجازه ارائه پیشنهادهای قابل قبول‌تری را بدهد. نگرانی اصلی ما این است که اطمینان پیدا کنیم اگر ایران به این توافق پایبند نباشد، ما به‌منظور بازگرداندن تحریم‌ها، مجبور به درپیش‌گرفتن مجموعه اقدامات دیگری نخواهیم بود». در حالی که جان کری در سمت شرقی او نشسته بود، اوباما گفت این امر نیازمند مذاکرات سازنده‌ای از سوی جان کری و دیگران است و من اطمینان دارم موفق خواهیم بود. اکنون ثابت شده است اختلاف بر سر تحریم‌ها از سوی هر دو طرف، یکی از بزرگ‌ترین نقاط اختلاف به‌شمار رفته و وجه مشخصه چارچوب توافق است که تاکنون طرفین متعهد به نگارش آن شده‌اند. منتقدان داخلی اوباما به عدم قطعیت این توافق- به نفع گفته آنان- نه چندان خوب با ایران اشاره کرده‌اند. آنها بر این باورند اگر تحریم‌ها از همان ابتدا برداشته شوند، ایران انگیزه‌ای برای تداوم واقعی کاهش برنامه هسته‌ای خود نخواهد داشت. از طرف دیگر محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه ایران، گفته ایالات متحده با انتشار آنچه آمریکایی‌ها آن را فکت‌شیپی درباره مفاد اساسی خوانده‌اند، از چارچوب توافق‌نامه عدول کرده است. او تأکید کرده اگر در گفت‌وگوهای نهایی تمامی تحریم‌ها برداشته نشود، چشم‌اندازهای غنی‌سازی نامحدود، سوخت ایران را مطرح می‌کنیم. مقامات ایرانی همواره بر صلح‌آمیزبودن برنامه هسته‌ای خود تأکید کرده‌اند و ظریف با زبانی صریح توضیح داد که اگر مذاکرات با شکست روبه‌رو شود چه اتفاقی رخ خواهد داد: «ما می‌توانیم در مسیر رویارویی با همکاری قرار بگیریم، ما نمی‌توانیم کمی از هر دو را با هم داشته باشیم. اگر ما مسیر رویارویی را در پیش بگیریم، آمریکا و سازمان‌ممل تحریم‌ها را تداوم خواهند بخشید و ایران نیز بدون هیچ‌گونه محدودیتی برنامه غنی‌سازی را ادامه خواهد داد.» یک مقام ارشد دولت اوباما که نخواست نامش فاش شود، با اشاره به سخنان ظریف گفت: اما ما همواره این اصل را روشن کرده‌ایم که برداشتن تحریم‌ها باید گام‌به‌گام صورت گیرد… مذاکره‌کنندگان به‌منظور دستیابی به یک توافق نهایی، هفته آینده مذاکرات را در وین از سر خواهند گرفت. علاوه بر مسئله تحریم‌ها، موضوعات دیگر محل اختلاف از جمله چگونگی دسترسی بازرسان بین‌المللی به مراکز اتمی مشکوک، محوطه‌های نظامی و… دیگر موضوعات مورد اختلاف هستند. از آنجایی که اوباما بر نتیجه مذاکرات تمرکز کرده؛ مجبور به انجام مانورهایی در دولت و کنگره شده است، جایی‌که دموکرات‌ها و جمهوری‌خواهان نسبت به توافق او با [ایران] تردید دارند. رئیس‌جمهوری اعلام کرده طرح دو حزب را که به‌طور موقت قدرت او را برای چشم‌پوشی از اعمال تحریم‌های کنگره به تعلیق درآورده است امضا می‌کند. اگرچه او متعهد شده است تا به نسخه تازه راه را ندهد، اما گفته که پیش‌نویس کنونی، سازش معقولی بوده زیرا خواستار مداخله در مذاکرات نشده است و افزود به زحمت آنچه را «خالت در اقتدار ریاست‌جمهوری در سیاست خارجی می‌بیند» تحمل کرده است. او گفت: «من هنوز نیز نگرانی‌هایی در ارتباط با این پیشنهاد دارم… اما لایحه تازه آشکارا بر تحریم‌ها اعمال‌شده از سوی کنگره تمرکز یافته است و من فکر می‌کنم حداقل به من اجازه می‌دهد که به تفسیر قانون از راه‌ای دیگری متوسل شوم که این پیام را به رئیس‌جمهور آینده برساند که هر زمان کسانی که در حال مذاکره سیاسی هستند مجبور به کسب مجوز از کنگره نیستند». او همچنین به انتقاد از تصمیم روسیه مبنی بر آژسبرگیری فروش سیستم دفاع ضدهوایی اس-۳۰۰ بر ایران پرداخت که طی چندسال گذشته از سوی روس‌ها به تعلیق درآمده بود. اما اضافه کرد که تصمیم فروش این سیستم به ایران استدلال او را مبنی بر لزوم به‌توافق‌رسیدن با ایران تقویت می‌کند، چرا که این امر نشان می‌دهد همبستگی بین‌المللی می‌تواند دچار فروپاشی شود…

محمداشرف غنی با هیأت بلندپایه صدفری متشکل از تاجران بخش خصوصی و دیپلمات‌ها، به ایران سفر کرده است. این سفر بعد از دوبار تأخیر، در حالی انجام می‌شود که آقای غنی قبلا از کشورهای پاکستان، عربستان سعودی، چین و امارات متحده عربی دیدن کرده است. برای دولت وحدت ملی افغانستان، بنا به وعده‌های انتخاباتی، تأمین صلح از اهمیت چندانی برخوردار است. تمرکز دولت آقای غنی درحال حاضر بر سر مذاکره با طالبان است. دراین‌راستا سفر به کشورهای مذکور، خصوصا عربستان سعودی و امارات متحده عربی، به‌منظور دعوت از این کشورها برای تشویق طالبان به مذاکره با دولت وحدت ملی است. حمایت افغانستان از عربستان سعودی در حمله به یمن، به‌دلیل انتظاری است که دولت اشرف غنی از عربستان در جذب طالبان دارد. این استراتژی منطقه‌ای اشرف غنی به موانعی در داخل و خارج از افغانستان برخورد کرده است، برای مثال انتقاد شدید «محمد محقق»،

معاون دوم ریاست اجرایی، در مورد حمایت از عربستان در حمله به یمن، ازاین‌روست که عربستان درحال حاضر درگیر جنگ با یمن است و حداقل در کوتاه‌مدت نمی‌تواند نقش میانجی را در روابط دولت اشرف غنی با طالبان داشته باشد. در دیگرسو، رقیب منطقه‌ای عربستان سعودی، یعنی ایران، در شرایط بهتری از رقیب، برای افغانستان قرار گرفته است. سال‌ها ما با پدیده‌ای احتمالی تنش‌ها را در روابط ایران و آمریکا حداقل در موضوع هسته‌ای کاهش داده است. آمریکا بزرگ‌ترین شریک افغانستان است و کاهش تنش در روابط دو کشور، افغانستان را ترغیب می‌کند روابط استراتژیک بهتری با ایران داشته باشد و در معادلات منطقه‌ای نقش بیشتری برای ایران در

دیپلماسی

نگاه

اهمیت رابطه با ایران برای اشرف غنی

حسین احمدی ـ استاد روابط بین‌الملل

نظر بگیرد. قبل از بیانیه سوئیس، افغانستان نقش بیشتری برای عربستان قائل بود، اما بعد از بیانیه و درگذشتن عربستان در یمن، از دید اشرف غنی موازنه به نفع ایران تغییر کرده است. این سفر از بُعد روابط دوجانبه نیز از اهمیت انتظارات دوجندانی برخوردار است. یک‌میلیون و ۵۰۰هزار مهاجر افغان در ایران به سر می‌برند. در این سال‌ها ما با پدیده‌ای احتمالی تنش‌ها را در روابط ایران در کشور روبه‌رو بوده‌ایم. توافقی بر سر ثبت‌نام و ساماندهی این مهاجران می‌تواند زودتر به این معضل اجتماعی پایان دهد. مبارزه با افراط‌گرایی جدا از عزم منطقه‌ای، انتظاری است که ایران همیشه از همسایه شرقی خود داشته است. افغانستان در این سال‌ها،

در دیدار رؤسای جمهوری ایران و افغانستان مطرح شد

اراده جدی تهران – کابل برای گسترش همه‌جانبه روابط

از چپ به راست:

افغانستانی خود، گفت: «قرار شد همکاری مشترک اطلاعاتی و امنیتی در برابر باندهای قاچاق موادمخدر شکل گیرد. در مذاکرات خصوصی دو رئیس‌جمهوری و مذاکرات عمومی بر حل‌وفصل مسئله مهاجرین افغانستانی در ایران تأکید شد». روحانی ادامه داد: «قرار شد همه افرادی که در ایران حضور دارند، به دقت ثبت‌نام شوند و دو دولت بتوانند تصمیمی اتخاذ کنند که افرادی که می‌خواهند در ایران برای فعالیت کاری یا تحصیل حضور پیدا کنند در چارچوب ویزا و قانونی انجام شود». رئیس‌جمهوری اضافه کرد: «در زمینه موادمخدر که معضلی برای منطقه، ایران و خود افغانستان است؛ قرار شد همکاری اطلاعاتی و امنیتی در برابر باندهای قاچاق داشته باشیم و همکاری زیربنایی در زمینه کشاورزی ما داشته باشیم تا این کشور دوست، بتواند نجات یابد.»

همکاری منطقه‌ای

روحانی اضافه کرد: «قرار شد در زمینه مقابله با تروریسم، خشونت و افراط‌گری در منطقه، ازجمله مناطق مرزی با ایران همکاری اطلاعاتی داشته باشیم و در صورت لزوم، همکاری عملیاتی انجام دهیم». رئیس‌جمهوری با تأکید بر اینکه دو کشور باید کشورهای دیگر منطقه را هم یاری کنند، گفت: «چون معضلات موجود، اختصاص به یک کشور ندارد و به‌تدریج کل منطقه را فرا می‌گیرد، به همکاری یکدیگر

توانسته است از کشت موادمخدر در کشور خود جلوگیری به‌عمل آورد. مبارزه با کشت موادمخدر درخواستی است که دولت ایران از آقای اشرف غنی دارد. مبارزه با موادمخدر و افراط‌گرایی ایجاب می‌کند، دو کشور همکاری‌های اطلاعاتی و امنیتی بیشتری را مدنظر داشته باشند.

ارتقای روابط دو کشور بستگی به تشخیص و اجرایی‌کردن فرصت‌های اقتصادی و فرهنگی دو کشور دارد. افغانستان نمی‌تواند ایران را از معادلات منطقه‌ای خود حذف کند. پیوند فرهنگی و سیاسی ایران و افغانستان بر بسیاری از مسائل منطقه‌ای و مرزی دو کشور سایه انداخته است. انفجار دو روز پیش در جلال‌آباد ننگرهار و قبول مسئولیت این انفجار توسط داعش، افغانستان را به همکاری‌های امنیتی و منطقه‌ای جدیدی سوق خواهد داد. ازسوی‌دیگر تجارب و توان امنیتی ایران، نقش این کشور را در معادلات امنیتی افغانستان بیشتر از پیش نشان خواهد داد.

درخصوص قحایه هریرود اظهار کرد: «امروز اراده مشترک دو طرف را برای حل‌وفصل مسئله آب به خوبی مشاهده می‌کنیم. در مسئله آب در هیرمد توافق و چارچوب داریم. برای محیط زیست و قحایه‌های تالاب‌ها و دریاچه‌ها باید به توافق و تفاهم جدید برسیم و مسائل را حل کنیم». رئیس‌جمهوری ادامه داد: «دو ملت و دو دولت می‌توانند مسائل خود را حل‌وفصل کنند و هریرود نمی‌تواند مانعی برای توسعه روابط باشد. ایران، افغانستان و ترکمنستان قطعا در استفاده از این رودخانه به چارچوبی خواهند رسید که منافع هر سه کشور را تأمین کند». روحانی سپس به مسئله محیط زیست و احیای تالاب‌ها و دریاچه‌ها اشاره کرد و گفت: «دو کشور بر استفاده از قحایه‌ها و پایبندی به مقررات قانونی دراین‌باره برای حفظ محیط زیست اشترک نظر دارند و امیدواریم در چارچوب قانون، حق و انصاف، به توافقاتی در این زمینه برسیم که منافع دو کشور را تأمین کند». رئیس‌جمهوری همچنین بر فعالیت‌های چندجانبه میان ایران و افغانستان با کشورهای هند، چین، ترکمنستان و تمامی کشورهای ساحلی دریای خزر و آسیای میانه، به منظور تأمین منافع دو کشور و منطقه تأکید کرد. اشرف غنی هم در نشست خبری مشترک و آرامش را ببینند و خودشان پای میز مذاکره، مسائل را حل کنند».

۱۲ اقدام برای مبارزه با موادمخدر

روحانی با اشاره به طرح بحث مبارزه با تروریسم و مواد مخدر در منطقه، هم در جلسه خصوصی و هم در جلسه عمومی، افزود: «مشکل مواد مخدر این است که تولید آن در سال‌های اخیر افزایش یافته و تلاش می‌کنیم در قدم اول آن را کنترل، مهار و کاهش دهیم. برای اینکه مواد مخدر در منطقه حل‌وفصل نهایی شود دو نوع اقدام نیاز است: اقدام امنیتی و اطلاعاتی قدم اول است که دو کشور بتوانند هماهنگی‌های لازم برای اقدامات داشته باشند». روحانی افزود: «ایران و افغانستان خواهان گسترش همکاری‌ها و حوزه‌های اقتصادی، انرژی، صنایع و معادن، تجارت، سرمایه‌گذاری‌های اقتصادی و راه‌آهن هستند».

ایران، افغانستان و ترکمنستان در هریرود به توافق جدید می‌رسند

روحانی همچنین در پاسخ به خبرنگار افغان

باب کورکر: در مذاکرات به سمت ایران حرکت کردیم

از قبیل پارچین و همچنین رفع موضوعات مرتبط با ابعاد نظامی احتمالی برنامه هسته‌ای ایران شود، در صورتی که در توافق نهایی به این مسائل اشاره نشود، سننا توافقی را رد می‌کند؟«کورکر» هم سوالات بسیاری همچنان درباره جزئیات توافق نهایی هسته‌ای ایران وجود دارد، گفت: «ما داریم می‌بینیم که ایران چطور رفتار می‌کند. فکر نمی‌کنم که آنها به مفاد توافقی که براساس اعتماد شکل گیرد، متعهد بمانند». او در ادامه ادعا کرد: «اگر ما آنها توافقی شود که فوراً تحریم‌ها براساس آن برداشته شود، منابع بیشتری به آنها برای ادامه اقدامات تروریستی در سراسر خاورمیانه و تلاش‌ها برای ایجاد هژمونی بر منطقه خواهد داد». مجری سی‌ان‌ان این سؤال را مطرح کرد: «آیا به نظر شما دولت اوباما بیشتر از ایران خواهان توافق است و به‌همین‌دلیل در حال دادن امتیازات بیش‌از‌حد بوده است؟» که «کورکر» هم این‌طور پاسخ داد: «ببینید این نگرانی وجود داشته است که ایران (در مذاکرات) مواضع خود را حفظ کرده اما ما به سمت مواضع آنها نزدیک شده‌ایم. من درباره اراک، فردو و نظرن نگرانی دارم اما فکر می‌کنم ما می‌توانیم به این نگرانی‌ها پرداخته و آنها را برطرف کنیم».مجری شبکه «سی‌ان‌ان» سوآلی از این سناتور پرسید: «براساس گزارش‌های ما، متن لایحه مورد مصالحه دموکرات‌ها و جمهوری‌خواهان (طرح نظارت بر توافق هسته‌ای ایران مصوب شده در کمیته روابط خارجی سننا) قابلیت کسب آرای مورد نیاز برای اینکه از تهدید وتو دربیاید را دارد. اگر لایحه مورد نظر خواستار رفع مرحله‌به‌مرحله تحریم‌ها و همچنین دسترسی به پایگاه‌های نظامی

کوتاه دیپلماسی

هاشمی در دیدار با سفیر ایتالیا:

ایران از اول بر اصل برد– برد تأکید می‌کرد

● آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی در دیدار با سفیر ایتالیا، مذاکرات یک هفته‌ای مسئولان پرمشغله غرب و ایران در لوزان را نشان از جدیت طرف‌ها برای حل مسائل هسته‌ای دانست و گفت: «دولت ایران از اول بر اصل برد– برد تأکید می‌کرد». رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام، برداشت اشتباهی غرب را از تأثیر تحریم‌ها برای فشار سیاسی بر ایران نادرست دانست و گفت: «ایران از اول انقلاب اسلامی تاکنون همواره به نوعی تحت تحریم بود، ولی دیدید که چگونه از کرده‌های دشوار عبور کردیم». هاشمی‌رفسنجانی بعثت در جنگ تحمیلی و عدم پرداخت نیازهایی که حتی پول‌های آنها را داده بودیم، اشاره کرد و گفت: با افتخار و در سازمان ملل پیروزی سیاسی به‌دست آوردیم که مکمل پیروزی‌های نظامی ما در میدان بود. هاشمی‌رفسنجانی، با ابراز نگرانی از اتفاقات منطقه گفت: بسیار جدی هستیم تا منطقه از ناامنی‌های فعلی نجات پیدا کند. رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام، تروریسم حاد را مشکل اصلی منطقه دانست و گفت: ایران بدون هیچ چشم‌داشتی هزینه می‌کند تا زهر تروریسم را کم کند. هاشمی‌رفسنجانی ایران را قربانی تروریسم دانست و با اشاره به توانایی دو کشور ایران و ایتالیا، گفت: این دو کشور با تمدن‌های قدیمی و مردمی بافرهنگ، می‌توانند آینده روشنی را در تاریخ روابط خود رقم بزنند.

دور جدید مذاکره

از چهارشنبه تا جمعه

● **فارس:** دور جدید رایزنی‌های هسته‌ای، از چهارشنبه در شهر وین برگزار می‌شود و سه روز به طول خواهد انجامید. این مذاکرات در سطح معاونان وزرای خارجه و مدبران کل سیاسی ایران و ۵+۱ و با حضور «هلاک اشمیت»، معاون مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا برگزار می‌شود. از طرف ایران نیز، تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای به ریاست سیدعباس عراقچی، معاون امور حقوقی و بین‌المللی وزارت خارجه، مجید تخت‌روانچی، معاون اروپا و آمریکای وزارت خارجه و حمید بعیدین‌زاد، مدیرکل امور سیاسی و امنیت بین‌المللی وزارت خارجه، راهی پایتخت اتریش می‌شوند. در این دور از مذاکرات، نگارش متن توافق‌نامه جامع هسته‌ای آغاز خواهد شد.

ایران، دیپورت اجباری را

خلاف حقوق بشر می‌داند

● **ایسنا:**معاون کنسولی و امور ایرانیان خارج از کشور وزارت خارجه، با انتقاد از پدیده دیپورت اجباری از سوی برخی کشورهای غربی، تأکید کرد: از منظر، ما بازگشت داوطلبانه هر ایرانی به کشور خود ایرادی ندارد و سفارتخانه‌ها موظف هستند زمینه ن بازگشت را فراهم کنند. حسن قشقاوی، اصلی‌ترین خواست غربی‌ها و کشورهای مهاجرپذیر را مبتنی بر پذیرش دیپورت اجباری از سوی جمهوری اسلامی دانست. این مقام مسئول با بیان اینکه اصل پناه‌جویی از نفاق عظیمی برخوردار است، گفت: استرالیایی‌ها همواره درخصوص بحث پناهندگی، دیدارهایی را با مقامات ایرانی داشته‌اند و سخت‌گیری‌ها نیز دراین‌زمینه جدا از مهاجرت‌پذیری این کشور نیست. قشقاوی با بیان اینکه هیچ آماری از پناه‌جویی نداریم دلیل این فقدان آماری را امتناع پناهنده‌ها از ارائه آمار عنوان کرد.

بازداشت یک ایرانی به اتهام نقض

تحریم‌ها از سوی پلیس آمریکا

● **ایسنا:** پلیس آمریکا روز جمعه، یک مرد ۷۱ساله ایرانی را به اتهام همکاری با شبکه‌ای که به ایران، قطعات الکترونیکی حساس صادر می‌کرده، بازداشت کرده است. پلیس فدرال با انتشار بیانیه‌ای مدعی شد قطعات صادرشده در سیستم‌های نظامی، شامل موشک‌های کروز و زمین‌به‌هو کاربرد داشته‌اند. این مرد ایرانی به همراه چهار نفر دیگر و چهار شرکت از سوی وزارت دادگستری آمریکا متهم شده‌اند که در طول پنج‌سال گذشته، این قطعات را ۲۴ میلیون دلار ارزش داشته‌اند، به ایران صادر کرده است.

معاون وزیر خارجه آمریکا:

مذاکرات سختی پیش‌رو داریم

● **ایسنا:** «آن پترسون»، معاون وزیرخارجه آمریکا با تأکید بر سخت‌بودن مذاکرات هسته‌ای پیش‌رو، به دلیل نیاز به حل‌وفصل جزئیات در آن، گفت: تفاهم به‌دست‌آمده منجره محدودیت‌های هسته‌ای تهران، کاهش تعداد سانتریفیوژها و نظارت بر تأسیسات هسته‌ای ایران در ازای لغو تحریم‌ها علیه این کشور خواهد شد.

علاوی: مشکلی با ایران ندارم

● **ایسنا:**معاون رئیس‌جمهوری عراق با اشاره به اینکه بدون تحقق کامل طرح آشتی ملی، نمی‌توان از شمر داعش خلاص شد، گفت: من مشکلی با ایران ندارم و به اندازه‌ای که مخالف مداخله دیگران در امور عراق هستم، علیه ایران نیستم.